

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41, Keskkonnaameti peadirektori 29.01.2021 käskkirja nr 1-1/21/17 „Keskkonnaameti teabehalduse kord” punkti 4.3, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus” punkti 2.5. ja lähtudes Rae Vallavalitsuse 07.03.2023 otsusest nr 520 ning tuginedes ettevõtte AKTSIASELTS KIVILUKS taotlusele, **otsustan:**

1.1. Muuta ettevõtte AKTSIASELTS KIVILUKS maavara kaevandamise keskkonnaluba nr HARM-141 kehtivusega kuni 31.10.2031:

1.1.1. Maavara kaevandamine

1.2. Jätta algatamata Seli III kruusakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamine;

1.3. Avalikustada Rae Vallavalitsusele keskkonnaloa HARM-141 muutmise ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa HARM-141 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr HARM-141 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

AKTSIASELTS KIVILUKS (registrikood 10147365; aadress Betooni tn 19-16, Lagedi alevik, Rae vald, 75303, Harju maakond) esitas 01.12.2022 Keskkonnaametile Seli III kruusakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa nr HARM-141 muutmise taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.12.2022 dokumendina nr DM-122290-1).

Ettevõtte taotleb Seli III kruusakarjääri mäeeraldise laiendamist sügavuti. Seli III kruusakarjääri keskkonnaluba on antud mäeeraldiselt ehituskruusa ja ehitusliiva kaevandamiseks.

Seli III kruusakarjäär asub Harju maakonnas, Rae vallas, Suuresta külas riigile kuuluval kinnistul Kivipõllu (registriosa nr 14512402, katastritunnus 65303:003:0733). Riigivaravalitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutuseks on Maa-amet.

Seli III kruusakarjääri lamamis viidi läbi geoloogilised uuringud ning uuringute tulemusena võeti Seli kruusamaardlas arvele täiendavad varud. Eelnevale tuginedes soovib ettevõtte laiendada mäeeraldist sügavuti.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldise pindala on 4,20 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 4,79 ha. Seisuga 30.09.2022 on Seli III kruusakarjääri ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus 111,73 tuh m³, millest kaevandataav varu on 84,23 tuh m³, ning ehituskruusa aktiivse tarbevaru kogus 32 tuh m³, millest kaevandataav varu on 25,50 tuh m³. Katendi kogus on 11 tuh m³. Maavara kasutusaaladeks on ehitus, teedehitus ja -remont. Kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja rohumaaks. Keskkonnaloa kehtivusaeg on kuni 21.10.2031.

Tegemist on töötava karjääriga ning kaevandamist jätkatakse sarnaselt praeguses Seli III kruusakarjääris: ekskavaatoriga ammutatakse kaevist ning tõstetakse kallurile või mobiilse purustus- ja sõelumissõlme kolusse; valmistoodangu laadimist teostatakse kopplaaduriga; toodangu väljavedu toimub autotranspordiga. Veealune maavara väljatakse samuti ekskavaatoriga tõstes kaevise esmalt astangu servale nõrguma ning laadides seejärel veest vabanenud kaevis edasi kalluritele või mobiilse purustus- ja sõelumissõlme kolusse.

Karjäärile on ligipääs taotletava mäeeraldise kagunurgast, kus olemasolev sissesõidutee on kaetud ~30 m pikkusel alal tolmuva kattega.

Maavara kaevandamisel ei teostata lõhketöid ega kasutata hüdrovasaraid, mis võiks vibratsiooni tekitada.

Seli III kruusakarjääris kaevandatakse maavara veetasemest nii kõrgemal kui ka madalamal. Seega kujuneb alale peale maavara ammendamist veekogu. Mäeeraldise teenindusmaa, kuhu veekogu ei teki, korrastatakse rohumaaks. Korrastamistöodega alustatakse tehnoloogiliselt esimesel võimalusel, milleks on mäeeraldise nõlvade kujundamine paralleelselt kaevandamisega (veepealses osas nõlvusega 1:2, veealuses osas nõlvusega 1:5).

Kaevandamine Seli III kruusakarjääri mäeeraldisel ei ole vastuolus Harju maakonnaplaneeringu ega Rae valla üldplaneeringuga, kuna mäeeraldis asub planeeringute kohaselt maardlal ning mäetööstusmaal.

Seli III kruusakarjäär külgneb põhjast ja läänest Seli II kruusakarjääriga, kus loa omaja on samuti AKTSIASELTS KIVILUKS. Lõunast külgneb Seli III kruusakarjäär Selli II karjääriga, kus loa omanik on KMG OÜ. Kuna kõik karjäärid on avatud juba pikemat aega ning Seli III kruusakarjääri laiendamisel sügavuti senini toimunud tegevus ei muutu, siis on kaevandamise mõjud juba välja kujunenud ning mäeeraldise laiendamine sügavuti ei too juurde täiendavaid

mõjusid. Seni ei ole seire käigus tuvastatud selliseid häiringuid, mille piirnormid lähimate elamute juures oleks ületanud lubatud piirnorme.

Keskkonnaametile ei ole teada, et antud tegevus oleks vastuolus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega.

Seli III kruusakarjääris kaevandatakse maavara veetasemest nii kõrgemal kui ka madalamal. Seega kujuneb alale peale maavara ammendamist veekogu. Mäeeraldise teenindusmaa, kuhu veekogu ei teki, korrastatakse rohumaaks. Korrastamistöodega alustatakse tehnoloogiliselt esimesel võimalusel, milleks on mäeeraldise nõlvade kujundamine paralleelselt kaevandamisega (veepealses osas nõlvusega 1:2, veealuses osas nõlvusega 1:5).

Kaevandamine Seli III kruusakarjääri mäeeraldisel ei ole vastuolus Harju maakonnaplaneeringu ega Rae valla üldplaneeringuga, kuna mäeeraldis asub planeeringute kohaselt maardlal ning mäetööstusmaal.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjale vastavust maapõueseaduses (*edaspidi MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*edaspidi KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanõlvade taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanõlvade taotluse ja loa andmekoosseis” sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 01.12.2022 riigilõivuseaduse §136² lõike 4 kohaselt.

Keskkonnanõlvade taotlust, mis ettevõtte esitas 01.12.2022 on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa-ameti 12.12.2022 kiri nr 9-3/22/20880-2). Ning märgiti ära, et taotluses on ebakorrektselt märgitud:

- Graafilisel lisal „Geoloogilised läbilõiked I-I’...IV-IV’’’ on läbilõike III-III’ SE ja läbilõikel IV-IV’ poolsetes otsades märgitud kaevandamise käigus kujundatava külje nõlvuseks veealuses osas 1:2. Graafilisel lisal „Mäeeraldise plaan” kujutatud kaevandamisel jäetava veealuse nõlva alumise piiri ja ülejäänud läbilõigetel kirjeldatu järgi peaks kaevandamise käigus kujundatava külje nõlvuseks eelpool kirjeldatud osades olema veealuses osas 1:5.

Keskkonnanõlvade taotlus on avalikustatud 18.01.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadanded. Menetlusosalisi teavitati keskkonnanõlvade menetlusse võtmisest 18.01.2023 kirjaga nr DM-122290-6.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldisel kulgevad 220-330 kV pingega elektriõhuliinid Harku-Aruküla (VID kood L504, kaitsevööndi laius liini teljest 40 m) ja nende kaitsevööndid. Olemasolevale kõrgepingeliinide mastile kui ka perspektiivse liini mastile on jäetud tervik, mis jääb mäeeraldise piirist välja. Taotlusele oli lisatu Elering AS luba elektripaigaldise kaitsevööndis tegutsemiseks.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldisest ~3,6 m kaugusele jääb riigitee Vaida-Pajupea tee nr 11202

äärmise sõiduraja välimine serv. Maantee kaitsevöönd kattub ca 25 m ulatuses taotletava mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaaga. Transpordiamet kooskõlastas aktiivse tarbevaru paiknemise Vaida-Pajupea tee teekaitsevööndis teemaa piirini. Kaevandamisel tee kaitsevööndis tuleb jätta ca 25 m laiune ala samale kõrguslikule tasapinnale kui olemasolev Vaida-Pajupea tee. Praeguseks on Ploki 46 maavaravaru praktiliselt ammendunud.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldise idapiirist ~1,6 m kaugusele jääb elektrimaakaabelliinid Vaida I:ARU (VID kood KKL215826232; kaitsevööni laius 1 m) ja ~2,6 m kaugusele Vaida II:ARU (VID kood KKL215824413; kaitsevööndi laius 1 m). Kattumisi elektrimaakaabelliinide kaitsevöönditega ei ole.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor jääb taotletavast mäeeraldisest ~8 km kaugusele loodesuunda.

Lähimad majapidamised asuvad ~390 kaugusel kirdes Seli järve kinnistul (katastritunnus 65301:001:4206) ja ~410 m kaugusel põhjas Ratasepa kinnistul (katastritunnus 65303:003:0400).

Seli III kruusakarjääri mäeeraldist ja selle teenidusmaad ümbritsevate kinnistute sihtotstarve on valdavalt maatulundusmaa (metsamaa).

Seli III kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaal ja selle vahetus läheduses ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid, kaitstavaid looduse üksikobjekte ning kultuurimälestisi.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldisel hooneid ei asu.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamise ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on avalikustatud 18.01.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Menetlusosalisi teavitati keskkonnaloa menetlusse võtmisest 18.01.2023 kirjaga nr DM-122290-6 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Rae Vallavalitsus 07.03.2023 oma korraldusega nr 520 (registreeritud KOTKAS 10.03.2023 nr

DM-122290-7) edastas nõustuva otsuse Seli III kruusakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa muutmise taotluse kohta.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetluse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatava tegevuse keskkonnanäring ja keskkonna risk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi. KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet xx.xx.2024 õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid xx.xx.2024 kirjaga nr xx.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid *esitati/ ei esitatud*

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalistele võimaluse esitada, kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta arvamus ja vastuväiteid. Keskkonnaamet küsis Rae Vallavalitsus xx kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks xx.

Rae Vallavalitsus määratud tähtaja jooksul xx.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 3 lõikele 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamine või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeva pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. MaaPS § 48 kohaselt annab maavara kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS -e tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6 lõike 4, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab keskkonnamõju andja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust.

KeHJS § 11 lõike 23 järgi otsustatakse KMH vajalikkus, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

Keskkonnaamet jättis 05.10.2023 kirjaga nr DM-122290-10 „Seli III kruusakarjääri keskkonnamõju muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata KMH Seli III kruusakarjääri keskkonnamõju muutmise taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnamõju ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnamõju kõrvaltingimustena. (vt p 3.3.)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnamõju andmisel

MaaPS § 1 lõike 1 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnamõju andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnamõju saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnamõju Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnamõju andja kaevandamise keskkonnamõju taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksuse, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Taotlus on edastatud 18.01.2023 kirjaga nr DM-122290-5 Rae Vallavalitsusele.

Rae Vallavalitsus 07.03.2023 oma korraldusega nr 520 (registreeritud KOTKAS 10.03.2023 nr DM-122290-7) edastas nõustuva otsuse Seli III kruusakarjääri mäeeraldise keskkonnamõju muutmise taotluse kohta.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldise lähiümbruses on 4 liiva/kruusakarjääri ning 1 turbatootmisala. Samuti jääb mäeeraldise ümbrusesse metsamaa, märgala ning madalama taimestikuga elektriliinide alune maa.

Kuna kõigi karjäärade puhul kasutatakse väljaveoks sama teed (Vaida-Pajupea tee), siis erinevalt kaevetööde müra kumuleerub liiklusrada otseselt: kahest karjäärist samaaegselt ja samamahulisel väljaveol esineb teearsete alade ääres ca 3 dB võrra kõrgem müra kui ühe

karjääri transpordi korral. Kolmest karjäärist samaaegsel ja samamahulisel väljaveol esineb teeäärsete alade ääres 4,5-5 dB võrra kõrgem müratase kui ühe karjääri transpordi korral, neljast ja viiest karjäärist samaaegsel ja samamahulisel väljaveol esineb teeäärsete alade ääres vastavalt 6 ja 7 dB võrra kõrgem müratase ühe karjääri transpordi korral.

Karjääridest lähtuv õhusaaste on väga lokaalse mõjuga ning ka mitme karjääri samaaegsel töötamisel mõjutab mingit karjäärilähedast vaatepunkti ainult lähima karjääri tegevus. Laiemat piirkonda võib mõjutada kruusa väljavedu Vaida-Pajupea teel. Kolmest karjäärist samaaegsel toodangu väljaveol ei ole saasteainete saastatuse taseme piirväärtuste ületamisi teede äärde jäävate eluhoone läheduses ette näha. Normilähedaste kontsentratsioonide esinemiseks on liikluskoormused liiga väikesed ning tänu kruusa ja liiva suhteliselt suurele niiskussisaldusele on väike ka tahkete peenosakeste lendumine koormast. Lisaks on vajadusel võimalik kaevise täiendav niisutamine ning koorma katmine kinnise kattega, mis välistab tahkete peenosakeste lendumise.

Veekoguks korrastatav karjääri sobitub tulevikus hästi ümbritsevasse maastikku. Keskkonnaloale kantavate kõrvaltingimuste korrektne täitmine tagab häiringute minimaalse tekke ja leviku.

Seli III kruusakarjääri mäeeraldisest ca 350 kaugusele jäävad II kategooria kaitsealuse taimeliigi kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*; keskkonnaregistri kood KLO9313922) ja III kategooria kaitsealuste taimeliikide suure käopõlle (*Listera ovata*; keskkonnaregistrikood KLO9313919), võõthuul-sõrmkäpa (*Dactylorhiza fuchsii*; keskkonnaregistri kood KLO9313912), kahelehise käokeele (*Platanthera bifolia*; keskkonnaregistrikood KLO9313918) ja pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*; keskkonnaregistrikood KLO9313920) leiukohad. Kuna kavandatav tegevus ei muuda põhjavee taset ning arvesse võttes kaitsealustele taimede kasvukohta kaugust kavandatava tegevuse asukohast, siis eeldatavalt negatiivne mõju eelnimetatud kaitsealustele taimedele puudub.

Lähim kaitseala on Limu raba hoiuala (keskkonnaregistrikood KLO2000133), mis jääb ca 1,1 km kaugusele loode suunda. Limu raba hoiuala kaitse-eesmärk on vastavalt Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määruse nr 144 „Hoiualade kaitse alla võtmine Harju maakonnas“ § 1 lg 1 p 8 EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide – niiskuslembeste kõrgrohustute (6430; EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale) , liigirikaste madalsoode (7230) ja puisniitude (6530; EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale) kaitse. Limu raba hoiualal on inventeeritud ka II kategooria kaitsealuse taimeliigi kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) ja III kategooria kaitsealuste taimeliikide suure käopõlle (*Listera ovata*), kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*), pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*) leiukohad.

Arvestades, et kavandatava tegevuse käigus põhjavee taset ei muudeta ning arvestades hoiuala kaugust kavandatud tegevuse asukohast, saab eeldada, et kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt Limu raba hoiuala kaitse-eesmärkides nimetatud elupaigatüüpe ega ka hoiualal inventeeritud kaitsealuseid taimi.

Mäeeraldise teenindusmaa ega karjääri mõjupiirkonnas ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid,

mistõttu on välistatud, et kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele.

Lähimaks üle euroopalise Natura 2000 kaitsealade võrgustikku kuuluvaks alaks on Paraspõllu loodusala (keskkonnaregistri kood RAH0000459), mis asub Paraspõllu looduskaitsealal (keskkonnaregistri kood KLO1000167). Paraspõllu loodusala asub Seli III kruusakarjääri mäeeraldisest ca 5 km kaugusel. Sellisele kaugusele ei ulatu ükski kavandatava tegevusega kaasnev mõju.

Eelnevast tulenevalt ei anta käesolevaga Natura 2000 alast lähtuvalt keskkonnamõju eelhindangut.

Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitseeadus. Kaevandamisloa omaja on kohustatud kinni pidama nii atmosfääriõhu kaitse seadusest, keskkonnaministri 16.12.2016 määrusest nr 71 „Välisõhust leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” kui ka sotsiaalministri 04.03.2002 määrusest nr 42 „Müra normtasemed elu-ja puhkealal, elamutes ning üldkasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”.

Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Ekskavaatorite, buldoosrite ja kopplaadurite müratase jääb vahemikku 84-90 dB. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Avamaal 100 m kaugusel alaneb müratase 32 dB, 200 m kaugusel 38 dB ja 300 m kaugusel on sumbumine 5 dB iga 50 m kohta. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri seinad ja katendist vallid.

Mürataseme normeerimisel lähtutakse ajavahemikust päev (07.00-23.00) ja (23.00-07.00), müraallikast, müra iseloomust ja välismüra puhul hoonestatud või hoonestamata ala kategooriast. Arvestades senist maakasutust tuleb Seli III kruusakarjääri lähiala käsitleda kui II kategooria ala, kus tööstusmürale kehtivad järgmised piirväärtused: päevasel ajal 60 dB ja öisel ajal 45 dB. Seega saavutatakse avamaastikul päevane normatiivne müratase müraallikast 100 m kaugusel ja öine tase 250-300 m kaugusel. Lähimad eluhooned jäävad Seli III kruusakarjäärist kirde poole ca 390 m kaugusele Seli järve kinnistule (katastritunnus 65301:001:4206).

Eeltoodud põhjal ei ületa eeldatav müratase Seli III kruusakarjääri mäeeraldisel lähialal 400 m kaugusel Keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 toodud II kategooria ala maksimaalset tööstusmürataset.

Taotletava tegevuse käigus ei teki eeldatavalt ülenormatiivset müra ega tahkete osakeste heidet välisõhku. Ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja ennetamiseks tuleb ettevõttel järgida leevendusmeetmeid ja töökorralduslike nõudeid.

Kaevandamisjätmed on jätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena.

Kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb koostada kaevandamisjäätmekava. Jäätmehoidlaks loetakse iga ehitist või ala, mida kasutatakse rohkem kui kolmeks aastaks saastumata pinnase kogumiseks või ladestamiseks.

Seli III kruusakarjääris võib lähtudes jäätmeseaduse § 7¹ lõikest 1 kaevandamisjäätmekavaks käsitleda maavaral lasuvat katendit (sh muld), mis kooriti enne kaevandamise alustamist ja ei ole nii öelda taotletud (oodatud) lõpp-produkt. Katend (valdavalt muld) on ladustatud mäeeraldise teenindusmaale vallidesse ja seda kasutatakse karjääri korrastamisel. See osa katendist, mida ei kasutata korrastamisel, tarbitakse või võõrandatakse kooskõlas maapõuuseadusega §-ga 99. Kaevandamise käigus tootmisjäätmekava ei teki.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmekogud kogutakse teistest jäätmekogudest eraldi (määrdeõli, pliikud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käideldakse need nõuetekohaselt (viiakse jäätmekogude vms).

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Seli III mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohasena käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050”. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 05.10.2023 kirjaga nr DM-122290-10 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmekavade käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. AKTSIASELTS KIVILUKS ei ole seisuga 25.01.2024 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekavade käitlemise nõuete eiramise eest.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise

ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.3. Saasteainete viimine paiksest heiteallikast välisõhku

Lubatav tegevus

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseks reostusallikateks karjääri ja transportmasinate tehnilised avariid. Veekeskkonna reostusohu tekib juhul, kui kaevandamise ajal satub karjäärimasinate lekke korral karjääri põhja ja pinnasesse kütust või määrdeained. Kuna karjäärist väljapool puudub, siis reostuse edasikandumist pinnaveekogudusse ei toimu. Reostunud vesi võib siiski infiltreeruda põhjavette. Avariid korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada sellest Häirekeskust. Kuna avariide teke on pigem ebatõenäoline ning välditav (õiged töövõtted, karjäärimasinate pidev kontroll ja hooldus selleks ettenähtud platsil), siis ei avalda kavandatav tegevus vee kvaliteedile negatiivset mõju. Seega on reostusohu õli või kütuse lekkimisel leevendusmeetmete õigeaegsel rakendamisel ebatõenäoline. Juhul kui mäetööde käigus siiski tekib avariid, tuleb vajalike vahenditega (absorbent, õlipüünised) reostuse levikut kiirelt ja ohutult lokaliseerida ning reostunud pinnas üle anda vastavat jäätmekäitlislitsentsi omavale ettevõttele. Reostuse kiireks likvideerimiseks peab hooldusplats olema varustatud diiselkütuseid ja määrdeaineid absorbeerivate materjalidega.

Ettevõtte tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

Teadaolevalt puuduvad mäeeraldise mõjupiirkonnas alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Seli III kruusamaardla mäeeraldise teenindusmaad. Kaevandamistegevusega kaasnevad mõjud on seotud kaevandamisega ning avalduvad kaevandamise käigus. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel mõjusid ei ole v.a. visuaalne häiring. Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju.

Mürataseme normeerimisel lähtutakse ajavahemikust päev (07.00-23.00) ja öö (23.00-07.00), müraallikast, müra iseloomust ja välismüra puhul hoonestatud või hoonestamata ala kategooriast. Arvestades senist maakasutust tuleb Seli III kruusakarjääri lähiala käsitleda kui II kategooria ala, kus tööstusmürale kehtivad järgmised piirväärtused: päevasel ajal 60 dB ja öisel ajal 45 dB. Seega saavutatakse avamaastikul päevane normatiivne müratase müraallikast 100 m kaugusel ja öine tase 250-300 m kaugusel. Lähimad eluhooned jäävad Seli III kruusakarjäärast kirde poole ca 390 m kaugusele Seli järve kinnistule (katastritunnus 65301:001:4206).

Karjääri territooriumilt võivad kanduda välja kallurautode heitgaasid, mis samuti ei tohi ületada lubatud määrasid. Veokite heitgaaside piirväärtused on kehtestatud valmistaja tehase poolt ja neid kontrollitakse autode tehnoülevaatusel.

Ajaõiguse seadus § 143 lg 1 sätestab, et kinnisasja omanikul ei ole õigust keelata gaasi, suitsu, auru, lõhna, tahma, soojuse, müra, põrutuste ja muude seesuguste teiselt kinnisasjalt tulevate

mõjutuste levimist oma kinnisasjale, kui see ei kahjusta oluliselt tema kinnisasja kasutamist ega ole vastuolus keskkonnakaitse nõuetega. Mõjutuste tahtlik suunamine naaberkinnisasjale on keelatud.

3.4. kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluse piirata isiku põhiõigusi ja-vabadusi ning tema muidu subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutuluõiguse alusel (HMS §5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 kõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnanahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevate keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnanahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. Kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega eeldatavalt ei mõjuta ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. Eeldatavalt ei ületa kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. Kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub põhjavee taset alandamata;
4. Mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistöõde käigus hävineb, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Seli III kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugemale võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring. Tekkida võivate keskkonnanahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhindangus järgnevad keskkonnameetmed:

1. Juhul kui tolm põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse
2. Mürahäiringu leevendamiseks tuleb rakendada leevendavaid meetmeid (nt mõjutatud ala suunas rajada müra vähendamiseks müratõke)
3. Vedude toimumise ajal on vajadus niisutada kuival ja tuulisel perioodil karjääri väljaveoteid ning peab olema tagatud tegevuse jälgitavus.
4. Kaevandamisel tee kaitsevööndis jätta 25 m laiune ala samale kõrgusele Vaida-Pajupea teega.

Nimetatud meetmed kantakse keskkonnaloa kõrvaltingimusteks muutmata sõnastuses.

3.5. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Rae Vallavalitsus ei esitanud loa muutmise taotluse nõustumisel täiendavaid ettepanekuid loale kõrvaltingimuste seadmiseks.

Seli III kruusakarjääri keskkonnaloa HARM-141 eelnõu avalikustamisel Rae Vallavolikogu xx.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnalooaga kaasnevaid käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima KOKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnalooale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea”. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseluba/loa-omaja-meelespea>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo